

Nr 424.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående understöd till efterlevande till fiskaren Karl Månsson; given Stockholms slott den 30 april 1920.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att understöd jämlikt grunderna i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete må beredas efterlevande till genom drunkning den 3 mars 1920 omkomne fiskaren Karl Månsson.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Bernh. Eriksson.

*Utdrag av protokollet över sjöförsvarsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet
å Stockholms slott den 30 april 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BRANTING,
Statsråden: UNDÉN,
 OLSSON,
 SANDLER,
 NOTHIN,
 NILSSON,
 ERIKSSON,
 SVENSSON.

Departementschefen, statsrådet Eriksson, anförde härefter följande.

Vid skolskjutning med torped från flottans undervattensbåt nr 2 i Karlskrona skärgård den 3 mars 1920 inträffade, att undervattensbåten kolliderade med en fiskebåt, därvid fiskaren Karl Månsson från Hasslö omkom genom drunkning. Av verkställd undersökning framgår, att kollisionen måste betraktas såsom ren olyckshändelse.

Genom ämbetskrivelse den 24 mars 1920 anmodades marinförvaltningen att så skyndsamt som möjligt verkställa utredning angående de efterlevandes till bemålde Månsson ekonomiska ställning ävensom beträffande övriga omständigheter av betydelse för bedömandet av, vilka åtgärder till deras bästa kunde bära vidtagas från statens sida, samt att avgiva det förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

Med anledning härav överlämnade marinförvaltningen med skrivelse den 15 april 1920 den sålunda begärda utredningen samt avgav tillika samma dag infortrat utlåtande över en av fiskaren Månssons änka, Johanna Månsson, född Andreasson, hos Kungl. Maj:t gjord ansökning om årligt understöd av statsmedel för sig och sina minderåriga barn.

Marinförvaltningens skrivelser den 15 april 1920.

Av berörda utredning inhämtas bland annat:

Änkan Månsson, som vore född år 1883, hade med fiskaren Månsson sex minderåriga barn, det äldsta fött år 1908 och det yngsta år 1917. Makarna ägde ett boningshus jämte tillhörande tomt med ett taxeringsvärde av sammanlagt 1,700 kronor ävensom ett mindre lösörebo samt ett kontant belopp av något över 3,000 kronor, innestående i bank. Efter mannens död hade änkan å auktion försålt makarnas fiskerbåtar och fiskredskap, därvid uppstått en behållning av omkring 4,500 kronor. Under de senaste åren hade fiskaren Månsson varit taxerad till 1,800 à 2,000 kronor för inkomst av arbete. Enligt änkan Månssons uppgift vore hon på grund av ständig tillsyn över barnen urståndsatt att genom annat arbete bidra till underhåll av familjen, vilken därför uteslutande vore hänvisad att leva på stärbhusets kontanta tillgångar.

I sitt förenämnda utlåtande den 15 april 1920 har marinförvaltningen anfört huvudsakligen följande.

Av den verkställda undersökningen rörande ifrågavarande olyckshändelse syntes framgå, att denna icke kunde tillräknas försummelse från flottans personal. Då händelsen emellertid förorsakats genom flottans övningar, torde det få anses överensstämma med billighet, att de efterlevande bereddes skälig ersättning för den lidna förlusten. I fråga om beloppet av samma ersättning, i vad den skulle avse förlusten av den omkomnes arbetsförtjänst, syntes man böra följa de regler, som för dylikt fall lämnats i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete. Enligt den åberopade lagen bestämdes livräntas belopp i förhållande till den dödes arbetsförtjänst, vilken i förevarande fall, jämlikt en vid utredningen lämnad uppgift, lägst borde sättas till 1,800 kronor för år. Med tillämpning av 7 § i samma lag skulle änkan bekommen en årlig livränta från dödsfallet av 450 kronor för sig och 300 kronor för vart och ett av barnen, intill dess det fyllt 15 år, dock att sammanlagda beloppet av livräntorna icke finge överstiga 1,200 kronor för år, varför de till en början komme att utgå med 240 kronor åt änkan och 160 kronor åt vart och ett av de sex barnen. Därest änkan före 60 års ålder inginge nytt äktenskap, ginge hon miste om livräntan, men erhöle ett kapital för en gång av 1,350 kronor. Vidare borde begravningshjälp utbetalas med ett belopp av 180 kronor.

På grund härav har marinförvaltningen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att bevilja fiskaren Månssons änka en årlig livränta å 450 kronor samt ett vart av makarnas minderåriga barn, intill dess det fyllt 15 år, en årlig livränta å 300 kronor, dock att livräntorna årligen sammanlagt icke finge överstiga 1,200 kronor, samt att de villkor i övrigt, som angåves i § 7 av lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete, skulle äga tillämpning.

Statskontorets utlåtande den 24 april 1920.

I ett från statskontoret infordrat, den 24 april 1920 avgivet utlåtande har statskontoret anfört att, då, enligt vad av handlingarna i ärendet framginge, den sammanstötning mellan en av flottans undervattensbåtar och en fiskaren Månsson tillhörig fiskebåt, som vållat Månssons död genom drunkning, måste betraktas såsom en ren olyckshändelse, någon skyldighet icke syntes föreligga för statsverket att lämna understöd åt den omkomnes änka och minderåriga barn. Emellertid syntes — yttrade statskontoret vidare — starka billighetsskäl föreligga, att staten i detta fall trädde hjälpare emellan, på sätt förut skett exempelvis beträffande de efterlevande till vid minexplosionen i Västervik den 6 maj 1918 omkomna personer (proposition nr 332 år 1919); och syntes understödet, i likhet med vad i nyssnämnda fall bestämts, böra erhålla formen av begravningshjälp och livräntor jämlikt grunderna i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete. Statskontoret ville alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen medgiva, att understöd jämlikt grunderna i berörda lag finge från den 3 mars 1920 beredas fiskaren Månssons efterlevande.

Departementschefens yttrande.

Med hänsyn till de i detta ärende föreliggande omständigheter anser jag, i likhet med myndigheterna, att understöd av statsmedel bör beredas de efterlevande till fiskaren Karl Månsson, vilken vid en den 3 mars 1920 inträffad kollision mellan flottans undervattensbåt nr 2 och en Månsson tillhörig fiskebåt omkommit genom drunkning. Beträffande sättet för bestämmandet av ifrågavarande understöd torde, i likhet med tidigare tillämpad praxis och i enlighet med den av myndigheterna uttalade mening, understöden lämpligen böra utgå jämlikt grunderna i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete. Vad angår de kostnader, som komma att uppstå vid bifall till nu framställt förslag, torde få erinras, att de komma att belasta det under riksstatens tionde huvudtitel uppförda förslagsanslag till bestridande av statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete.

Jag anser mig i detta sammanhang böra nämna att, enligt vad handlingarna i ärendet utvisa, till bemälda efterlevande på enskild väg insamlats ett belopp av något över 2,000 kronor. Detta belopp har emellertid endast kunnat tjäna såsom en tillfällig hjälp och utesluter naturligen icke behovet av nu ifrågasatta understöd.

Slutligen vill jag, med anledning av att den beträffande propositioners avlåtande till riksdagen i 54 § riksdagsordningen angivna tid numera gått till ända, framhålla, att sådana omständigheter i detta fall synas mig föreligga, att Kungl. Maj:t torde böra begagna den enligt nämnda lagrum Kungl. Maj:t tillkommande rätt att till riksdagen avlämna framställning även efter den ordinarie propositionstidens utgång.

Jag hemställer alltså, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva,

att understöd jämlikt grunderna i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete må beredas efterlevande till genom drunkning den 3 mars 1920 omkomne fiskaren Karl Månsson.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall; och skulle till riksdagen avlåtas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Henning Ohman.
